

Проф. Христина Вучева: Партийните субсидии - бюджет и шоу

Проф. Христина Вучева

Бюджетът е платил на партиите за 2018 г. 38 млн. лв. вместо 32 млн. Това нарушение не е отбелязано от никого преди г-н Трифонов да обърне внимание. Причината вероятно е в това, че ежедневно се нарушава Законът за държавния бюджет и редица други закони, свързани с контрола по бюджетните плащания.

Това се казва в анализ за агенция БГНЕС* на доктора по икономика и професор по финанси Христина Вучева, която е регистриран одитор-дипломиран експерт-счетоводител и бивш министър на финансите в първото служебно правителство /1994-1995 г./ Анализът е във връзка с обявената на 20 май 2019 г. в предаването на Слави Трифонов информация, че политическите партии са получили 13.23 лв. вместо утвърдените в Закона за бюджета 11 лв. за един действителен глас.

Ето какво още пише тя за бюджета и нарушаването на законите:

В края на 2018 г. бяха прехвърлени 1.2 млрд. лв. бюджетни пари по сметка на държавно предприятие за строежа на магистрала „Хемус“, за която дори нямаше проект и каквато и да е организация за строителство по времето на въпросния превод. Преди това бяха дадени 120 млн. лв., а после още 500 млн. лв. на държавно дружество от Министерство на икономиката. Не се знае какво точно се случи с тези бюджетни средства прехвърлени в разпореждане на няколко души, които ръководят Държавната консолидационна компания, чийто принципал е министърът на икономиката. Не се е чуло някой народен представител да е задал въпрос на Емил Караниколов за изразходването на тези пари.

Не малка част от представителите на работодателските организации и бизнес елита смятат за нормално държавният бюджет да се счита за паричен фонд, с който се разпорежда едноличният собственик на акциите на голяма корпорация. Напълно се пренебрегва смисълът и съдържанието на бюджета като еманация на конституционните права на хората и произтичащото от това строго законово регламентиране на изразходването на тези средства.

Тази атмосфера прави възможно да се приемат бюджети, при които не се вижда и разбира какво е предназначението на разходите. В задължителния по закон доклад отсъства какъвто и да е коментар на МФ относно вида на предвидени милиарди

капиталови разходи и субсидии. След случката с държавната субсидия за партиите финансовият министър обяснява, че причината за платените в повече 6 млн. лв. била в неясната законова регламентация, сякаш някой му е забранил да поиска уточнение в закона, когато предлага поредния проект за държавен бюджет.

Внимателното преглеждане на съществуващите текстовете от Закона за политическите партии показва, че разпоредбите и в настоящия си вид позволяват да се определят сумите, които реално отговарят на възприетия принцип за плащане на основа броя на действителните гласове.

Това че се изисква да се определя общата сума на държавната субсидия на основа всички действителни гласове /чл. 27 от Закона за политическите партии/ не означава, че тази сума трябва да се разпредели без да се спазят изискванията на чл. 24, 25 и 26 от ЗПП. Тези членове от закона изискват да се редуцират сумите полагащи се за гласовете, които за една партия са под 1 % и не са получили депутатски места, както и тези, които са свързани с гласовете "не подкрепям никого".

През годините няма нито един опит при обсъждането на проекта за държавен бюджет в бюджетна комисия някой от опозицията да е попитал каква сума се предвижда за субсидия на партиите, както и за какви точно цели са предвидените в държавния бюджет субсидии от около 850 до 900 млн. лв.

Ако министърът на финансите спазваше изискването за прозрачност на бюджетните разходи и ако народните представители се интересуваха от това, то към Закона за бюджета щеше да има описание /разшифровка/ както на субсидиите, така и на капиталовите разходи, на разходите за заплати, а защо не и съвсем различна от сега използваната класификация на всички видове разходи. Според правилата бюджетната класификация, по която се утвърждават и приходите, и разходите е в правомощията на министъра на финансите.

Трябва да се признае, че екипът на г-н Трифонов извърши нещо, което трябваше да правят през годините народните представители, ако изпълняваха законовите разпоредби. Сметната палата всяка година представя доклад за изпълнението на Закона за държавния бюджет. Този доклад трябва да се обсъжда от народните представители. В това обсъждане трябва да се анализира подробно всеки извършен разход. В повечето утвърдени демокрации тези обсъждания са дори по-значими, отколкото приемането на Закона за държавния бюджет. Това у нас се пренебрегва и докладите на Сметната палата не се разглеждат от народните представители, въпреки, че са предоставени по определения административен ред. Началото на тази лоша практика е от 2001 г. и продължава и до днес. От председателя на Народното събрание зависи това да се преустанови и неразгледаните доклади на Сметната палата за изпълнението на закона за държавния бюджет да се включат в дневния ред на Народното събрание. Това изисква прилагането на върховенството на закона, а не неуместно приповдигнатия критичен патос на някои от сценаристите на г-н Трифонов.

* Заглавието е допълнено на Фрог Нюз